

EKONOMSKI MODEL KOJI PREDVIĐA PROGRAM HORIZONT EVROPA

RODNA PERSPEKTIVA ZA PRIRODNE RESURSE I INDUSTRIJU

HORIZONT EVROPA

II stub Globalni izazovi i industrijska konkurentnost

3. klaster Digitalna oblast i industrija; 4 Klima, energija i mobilnost; i 5 Hrana i prirodni resursi

Evropska komisija je objavila predlog za sledeći EU Program istraživanja i inovacija (2021-2027), pod nazivom „Horizont Evropa“. Ovaj Kratki izveštaj br. 3 predstavlja poziv na akciju u pogledu integracije rodne dimenzije u 3, 4. i 5. klaster II stuba, kao i u pogledu osmišljavanja ciljeva rodne ravnopravnosti u korišćenju i distribuciji resursa. Pregledajte prethodni Kratki izveštaj br. 2 usmeren na 1. i 2. klaster ovog stuba.

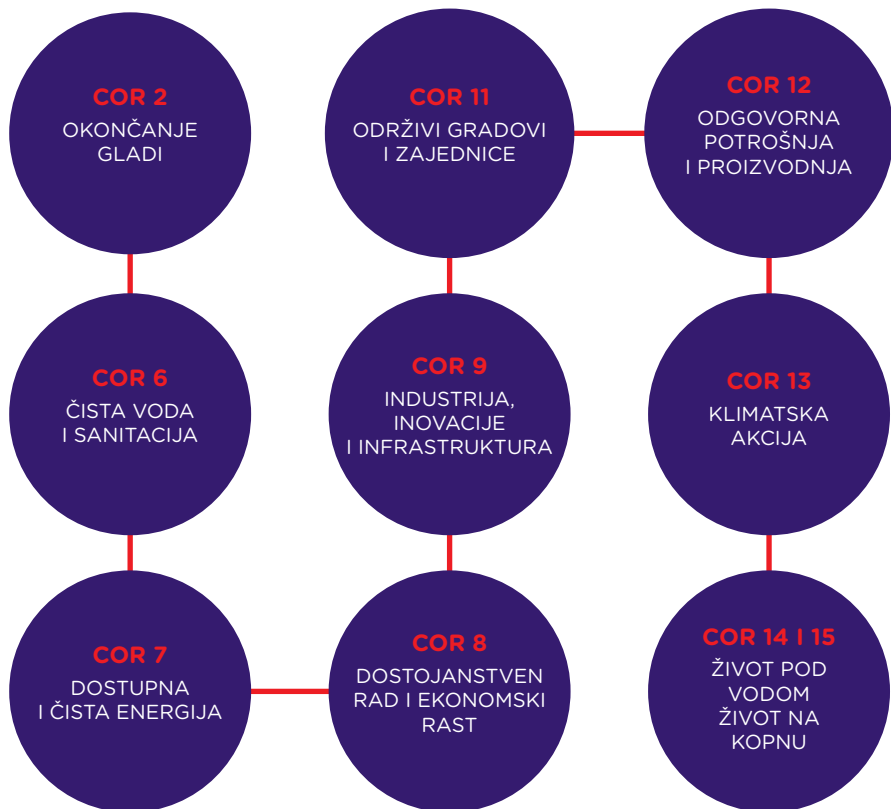
Ciljevi održivog razvoja UN i ekonomski model programa Horizont Evropa

3. klaster Digitalna oblast i industrija,
4. klaster Klima, energija i mobilnost
i 5. klaster Hrana i prirodni resursi II stuba u okviru programa Horizont Evropa su od suštinske važnosti jer **se njima predviđa ekonomski model buduće Evrope**, kako se može videti u oblastima intervencije:

- **3 Digitalna oblast i industrija:** proizvodne tehnologije; ključne digitalne

tehnologije; veštačka inteligencija i robotika; internet sledeće generacije; napredno računarstvo i velike kolekcije podataka; cirkularne industrije; industrije sa malom emisijom ugljenika i čiste industrije; svemir...

- **4 Klima, energija i mobilnost:** nauka o klimi i klimatska rešenja; energetski sistemi i mreže; građevine i industrijski objekti u energetske tranziciji; zajednice i gradovi; čist transport...
- **5 Hrana i prirodni resursi:** ekološka za-
pažanja; biodiverzitet i prirodni kapital;

poljoprivreda, šumarstvo i ruralna područja; mora i okeani; prehrambeni sistemi...

Oblasti intervencije uključene u ovaj 3, 4. i 5. klaster zajedno **izričito upućuju na deset ciljeva održivog razvoja UN** povezanih sa ekonomskim i ekološkim pravima građana i građanki: **međutim, nijedna od ovih oblasti do sada ne spominje rodnu dimenziju ovih COR** u cilju razmatranja različitih početnih tačaka u socioekonomskim položajima žena i muškaraca kao i rodni pokretača i rodni uticaja inovativnih rešenja za te COR.

Prirodni resursi i industrija iz rodne perspektive

Odluke o korišćenju prirodnih resursa, planiranju gradova i industrija, kao i o planiranju ekonomske tranzicije ka održivijim modelima energije i potrošnje nisu rodno neutralne. Umesto toga, **to treba uraditi na rodno odgovoran način.**

Na primer, razmatranje poljoprivrednih i prehrambenih sistema bez rodne perspektive podrazumeva izostavljanje iz razmatranja rodne podele rada i neplaćenog rada žena.

Osim toga, važno je **naglasiti potencijalnu ulogu žena u tehnološkim, digital-**

nim, društvenim, kulturnim i inovacijama u oblasti teritorijalnog upravljanja. Drugim rečima, treba obezbediti učešće žena u odlučivanju u fundamentalnim sektorima kao što su poljoprivreda, ribarstvo, energetika, digitalizacija i obezbeđivanje infrastrukture.

Preporuke za rodnu dimenziju u 3. klasteru *Digitalna oblast i industrija*

Obezbediti da se **rodna dimenzija integriše u sve faze ciklusa istraživanja i inovacija** za digitalni i industrijski razvoj EU. Na primer to će zahtevati:

- uključivanje **analize zasnovane na seksualnosti/polu u upravljanje podacima i aplikacijama.**
- Budući da se nanotehnologije, napredni materijali, proizvodne tehnologije, itd. kreću u pravcu većeg uključivanja ciljnih grupa **u formulisanje problema i rešenja, neophodno je da** ovaj proces **odražava različite potrebe žena i muškaraca.**
- **Izbeći reprodukciju rodne pristranosti** i rodnih stereotipa u projektovanju tehnologija **robotike, veštačke inteligencije i informaciono-komunikacionih tehnologija.**

Preporuke za rodnu dimenziju u 4. klasteru *Klima, energija i mobilnost*

Obezbediti da **ključna rodna pitanja koja razmatraju COR** koji se odnose na klimu, energiju i mobilnost **budu izričito navedena** u konkretnom programu. Na primer:

- Razvijanje **nauke o klimi i klimatskih rešenja** kao oblasti intervencije iz rodne perspektive podrazumeva razmatranje rodno uslovljenih aspekata pokretača klimatske promene, njenih uticaja, rešenja za ublažavanje i planove prilagođavanja, uključujući uticaje katastrofa na gradove.
- Moraju se uzeti u obzir razlike između žena i muškaraca u **energetskim po-**

NE ZABORAVITI

U prethodnom Kratkom izveštaju br. 2 iz juna 2018. godine:

Preporučuje se da se rodna ravnopravnost razmotri kao posebna oblast intervencije u 2. klasteru, ali i kao multidisciplinarno pitanje za sve klastere i oblasti intervencije u II stubu programa Horizont Evropa.

trebama, izborima i potrošnji prilikom projektovanja energetske planova.

- Potrebno je izričito prepoznati da **rešenja za mobilnost i transport** za zajednice i gradove moraju da imaju u vidu složenost potreba muškaraca i žena.

Preporuke za rodnu dimenziju u 5. klasteru *Hrana i prirodni resursi*

- Uključiti **osnaživanje žena u poljoprivredi** kao opštu crtu u oblasti intervencije za poljoprivredu, šumarstvo i ruralna područja
- **Istači rodne faktore uključene kao multidisciplinarna pitanja za bolja rešenja** u okviru COR povezanih sa hranom i prirodnim resursima. Na primer:
- Različiti uslovi sa kojima se susreću **žene i muškarci u ruralnim područjima**, uticaj evoluirajućih rodni uloga na aktivnosti u primarnom sektoru, **analiza zasnovana na seksualnosti/polu o uticajima pesticida, antibiotika** i antimikrobne rezistencije, **nutritivni status žena i muškaraca** prilikom kreiranja održivih i zdravih režima ishrane, itd.

ZAKLJUČCI:

Klasteri 3, 4 i 5 II stuba predviđaju ekonomski model za program Horizont Evropa. Treba razmotriti rodnu dimenziju prilikom odlučivanja o upotrebi i distribuciji resursa kao i planiranju zajednica i gradova budućnosti i neophodnim tehnologijama za to.

Reference

European Commission (2018) *Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing Horizon Europe – the Framework Programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination.* [And Annexes to it]

H2020 Advisory Group Gender (2016) "For a better integration of the gender dimension in the Horizon 2020 Work Programme 2018-2020" (December 2016).

WISET & PORTIA (2016) *The Role of Gender-based Innovations for the UN Sustainable Development Goals Toward 2030: Better Science and Technology for All.*

Kontaktirajte nas:

**www.genderaction.eu
info@genderaction.eu
[@GENDERACTION_EU](https://twitter.com/GENDERACTION_EU)**

Ovaj projekat finansira program Evropske unije za istraživanja i inovacije Horizont 2020 prema sporazumu o dodeli bespovratnih sredstava br. 741466.

Odricanje od odgovornosti: Stavovi i mišljenja iskazani u ovom dokumentu predstavljaju isključivo stavove projekta, a ne Evropske komisije.